

λου, ῥόδον εὖοσμον περιάγον εἰς λήθαργον θανάτου τὸν ὁσφραινόμενον ἐπὶ μακρὸν αὐτὸ, οὐρανὸς ἀπατηλὸς, χρυσὴ νεφέλη ὑετὸν ἐπιφέρουσα, σταγὼν δρόσου προξενούσα ῥευματισμὸν, κύλιξ ἡδονῆς δηλητήριον ἔχων ἐν τῷ πυθμένι.

I. X. K.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΟΙ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ.

ΔΡΑΜΑ

ὑπὸ Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ.

Μέχρι τοῦδε παρακολουθῶν τὴν σιγὴν καὶ ἀδιαφορίαν τοῦ τύπου ἐπὶ τινος νεοφανοῦς ποιητικοῦ προϊόντος, ἐξήγαυον ταύτην διὰ τοῦ πατριαστικοῦ πνεύματος τοῦ διέποντος τὰ πλείοτερα φύλλα τῆς ἑλλ. δημοσιογραφίας, πνεύματος ἐξουδετεροῦντος πᾶσαν ἄλλην διανοητικὴν καὶ τερπνοτέραν ἐνασχόλησιν. Διὰ τὴν σιγὴν ὁμοῦ τοῦ *Ἰλισσοῦ* καὶ οἰουδὴποτε ἄλλου παρ' ἡμῖν περιοδικοῦ φύλλου ἐπὶ τῇ ἐμφάνισι τῶν *Τριάκοντα* τοῦ Κυρίου *Ραγκαβῆ* λυπούμενος, χαράσσω ἤδη ὀλίγας γραμμάς, οὐχὶ ἀναπληρῶν ὅ τι ἔλειπεν ἐκ τῆς εὐτεροῦς πανδαισίας τοῦ ἀνὰ χεῖρας περιοδικοῦ, ἀλλ' ὥς εἰπεῖν διανοίγων τὰ κλειθρα τῆς σιγῆς καὶ ὑποδεικνύων διὰ τῆς ἄκρας τοῦ παραπετάσματος τὰ θέλητρα τῆς νεήλυδος ταύτης νύμφης. Καὶ εἶναι ἄπορον πῶς ἡ περικαλλὴς αὕτη νύμφη, ἡ τὸν πρέποντα κόσμον ἐπιχαρίτως ἐπ' αὐτῆς φέρουσα, ἐξελθοῦσα εἰς τὸν περίπατον τῆς δημοσιότητος δὲν προσεῖλκυσε καὶ κατέκτησε τὰς καρδίας τῶν ἄλλως φιλομούσων καὶ φιλοκάλων διαβωτῶν. Πῶς πρέπει νὰ ἐξηγηθῇ ἡ ἀδιαφορία αὕτη; Εἶναι ἀληθὲς ὅτι διαρρέει βαθμηδὸν τὸ αἶσθημα ἀπὸ τὰς καρδίας, ὅτι ἡ ὕλική εὐπάθεια ἡ ἐν σπουδῇ ἐπιδιωκομένη ἐν τῇ ἐσπερίᾳ Εὐρώπῃ καὶ ἀλλαχοῦ, παρεισέφρυσσε μετ' ἐπιμονῆς καὶ ὀγκου λακτίζουσα τὴν νοεράν πρόοδον καὶ ἐν Ἑλλάδι, ἐν τῷ προνομιούχῳ ταμίῳ τῶν

διανοητικῶν θησαυρῶν; Δυστυχῶς ἡ παρ' ἡμῖν δημοσιογραφία ἡ διαπρυσαίως ἀγγέλλουσα καθ' ἐκάστην τὰ καταπότια τοῦ Χολλοβάϋ, ὀλίγον ἢ οὐδόλως δικαιολογεῖ διὰ τῆς περὶ τῶν πατριῶν ἀπεραντολογίας τῆς τοῦ ἑτέρου τῶν ἐπιθέτων τῆς, τὸν τίτλον τῆς *φιλολογικῆς* ἐφημερίδος. Ἡ πολιτικὴ ἢ μᾶλλον ἡ ἐν Ἑλλάδι πατριαστικὴ, ἀπορροφήσασα τὴν προσοχὴν τῶν ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων, γλίσχρον, ἢ μᾶλλον οὐδὲ λεπτοῦ ὥρας δίδει καιρὸν πρὸς σκέψεις καὶ μερίμνας ὑψηλοτέρας. Πολλαὶ τῶν ἐδρῶν τοῦ πανεπιστημίου σιγῶσιν· ἀνόσιοι λίβελλοι κατὰ καθηγητῶν καὶ ιεροκλήρυκων διέρχονται τὰ ὅλα πάντων συρίζοντες ὡς ὄφεις. Οὐδεμία μερίμνα περὶ μορφώσεως Ἑλλήνων ἡθοποιῶν, καὶ αὐταὶ αἱ ἐν Κων/πόλει ἰδιωτικαὶ ὑπὲρ αὐτῶν φροντίδες μουσοφίλους καὶ ἀκαμάτου ἀνδρὸς κινδυνεύουσι νὰ ναυαγήσωσιν ἀπέναντι τοῦ πατριαστικοῦ πνεύματος ἀντιπάλων πολιτικῶν. Ἐν τοιαύτῃ κοινωνικῇ καταστάσει, ἐρωτικῶς διακειμένων τῶν πλειοτέρων πρὸ τοῦ πολύσαρκον καὶ οἰδαῖνον ἄγαλμα τῆς θεᾶς Ἰλῆς ἐπόμενον εἶναι νὰ διέρχεται ἀπαρατήρητος πᾶσα ἐνθουσιώδης τάσις, πρὸς τὴν νοεράν πρόοδον, ἐν τοιαύτῃ ἐποχῇ τὴν ἐμφάνισιν τῶν *Τριάκοντα* ἐμελλεν νὰ ὑποδεχθῇ ἡ ἀδιαφορία καὶ τὸ ἐλευθέριον κήρυγμα τοῦ εὐγλώττου ιεροκλήρυκος τῆς Ἀγίας Εἰρήνης ἐμελλε νὰ διακοπῇ ἀποτόμως ὑπὸ τῶν ὕλακων τῶν ἀνθρώπων τῶν προσκεκολλημένων, ὡς οἱ κυνοῤῥαῖσται, εἰς τὴν λέπραν τῆς στασιμότητος καὶ τοῦ ὕλισμου.

Ἄλλο τι ὁμοῦς ἀφ' ἑτέρου εὐελπίζει πάντα μελετῶντα ἐπὶ τῆς σημερινῆς κοινωνίας. Σκαπανεῖς νεοσύλλεκτοι ἤρχισαν ἀθροιζόμενοι εἰς συλλόγους καὶ διὰ τῆς νοερᾶς σκαπάνης ἐξομαλύνοντες καὶ καθωραφίζοντες τὴν ὁδὸν τοῦ μέλλοντος. Αἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ ἰδίως ἐν Τουρκίᾳ πρόοδοι τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου (1) καὶ γενικῶς τῆς

(1) Ἐκ τῶν ἐν Κων/πόλει καὶ Σμύρῃ ἑλλ. ἐφημερίδων μαθάνομεν τὰς προόδους καὶ τὴν ὑποστήριξιν, ἧς ἔτυχον οἱ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν Κυρ. Ταβουλάρη, Σούτσα καὶ Ἀλεξ. ἄδου δραματικοὶ θίασοι. Εὐκταῖον δὲ ἦβλεπεν εἶσθαι, ἂν διὰ τῆς ἐκλογῆς ἐκλεκτοτέρων δραμάτων καθίστων διαρκεστέραν τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ταύτην.

φιλολογίας ἐπιβρῶνύουσιν ἐπὶ μᾶλλον τὰς ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος τῆς καθ' ἡμᾶς φιλολογίας καὶ ποιήσεως ἐλπίδας τῶν φιλομούσων καὶ φιλοπατρίδων. Ἀλλὰ ταῦτα δὲν δύνανται ἔτι νὰ ἰσοσταθμίσωσι τὴν σιάνην· διότι ἀπέναντι τούτων αἱ ὑλικάι ἀσχολαὶ τοσοῦτον βαρύνουσιν, ὥστε δίδουσιν εἰς πάντα τὴν κριτικὴν δύναμιν νὰ ὑπολογίσῃ πόσος ἔτι καιρὸς ὑπολείπεται, ἕως οὗ ἐξισωθῇ ἡ σιάνη τῆς ὑλικῆς καὶ τῆς νοερᾶς ἀναπτύξεως τοῦ ἔθνους.

Ἡ προλογικὴ αὕτη σημείωσις ἦτο ἀναγκαία εἰς τὴν βραχυτάτην ταύτην μελέτην ἐπὶ τοῦ νεοφανοῦς δράματος τοῦ χαριστέρου καὶ ἴσως πολυτιμοτέρου τῶν παρ' ἡμῖν φιλόλογων καὶ ποιητῶν.

Διὰ τοῦ πλήρους ζώῃς καὶ θελγῆτρων δράματος τούτου ἀπέδειξεν ὁ Κύριος Ῥαγκῆς ὅτι αἱ ποιητικαὶ ψυχαὶ διατηροῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ σφρίγος καὶ τὸ κάλλος αὐτῶν, χωρὶς νὰ παρακολουθῶσι τὴν ὑπὸ τοῦ χρόνου ἐπερχομένην βαθμιαίαν ὑφεσιν εἰς τὸ σωματικὸν βαρόμετρον. Ὁ ποιητὴς τῶν Τριάκοντα καὶ τοὶ πρὸ πολλοῦ ἀποχαιρετήσας τὴν νεαρὰν ἡλικίαν, εἶναι χαριέστερος καὶ ζωηρότερος εἰκοσαετοῦς ποιητοῦ, ἐν ᾧ συνάμα δὲν παύει τοῦ νὰ ᾔῃαι πολυμαθέστερος ὁγδοηκονταετοῦς φιλόλογος. Τὸ ποιητικὸν πῦρ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ εἶναι τὸ μυθολογούμενον ἄσβεστον πῦρ, ἡ δὲ νεωστὶ προσενεχθεῖσα τῷ κοινῷ ποιητικῇ ἀνθοδέσμη τοῦ προδίδει ἱκανότητα πεπειραμένου κηπουροῦ καὶ φιλοκαλίαν νεαρᾶς ἀνθοπώλιδος. Καὶ δικαίως, διότι ὑπὸ τὴν ἀνθηρὰν γλῶτταν τοῦ δράματος τούτου, ὑπὸ τὴν νευρώδη αἰσθηματολογίαν, δύναται τις νὰ διακρίνῃ πεπειραμένον τι καὶ πολυμαθές, δύναται νὰ ἴδῃ τὸν ἐνθουσιώδη λάτρην τῆς ἀρχαιότητος, τὸν φιλοπάτριδα ποιητὴν τῆς Παραμονῆς, τὸν εὐφυᾶ λειτουργὸν τῆς διπλωτίας. Αὕτη ἡ σύνθεσις τοῦ ποιήματος, αὐτοὶ οἱ πρῶτοι στίχοι εἶναι χαρίεις ὀρισμός, καὶ οὕτως εἰπεῖν ἐνθουσιώδης θεωρία τῆς τέχνης καὶ γενικῶς τῆς καλλιτεχνίας.

Τῆς φρενὸς χάρμα, μουσικὴ τῶν ὀφθαλμῶν, τῶν Ὀλυμπίων γλυκὺ δῶρον τοῖς θνητοῖς ἡ τέχνη τέρπει ἀνυφούσα τὰς ψυχάς.

Ἀλλ' ἡ ψυχὴ, τοῦ θεοῦ κάλλους συγγενής,

ἀγάλλεται, ταλαίας οὔσα φύσει·
διὰ στεφάνων ἀνθηρῶν τὴν ἔλκουσιν.
αἱ χάριτες κ' εἰς ὅτι ἐπαφρόδιτον
κινοῦνται τῶν χορδῶν τῆς αἰ λεπτότεραι,
καὶ ὡς κιθάρα ὑπὸ πληκτρον ἔμπειρον
ἐκπέμπει τότε ἀρμονίας τ' οὐρανοῦ.
'Ἰδοὺ ἡ τέχνη· χάρις καὶ ἐντέλεια*

Καὶ κατωτέρω ἐν τῇ ὁμιλίᾳ τοῦ Πλάτωνος καὶ Κριτίου διακρίνει τις τὸν ἄλλοτε ἐπιτυχῶς σταδιοδρομήσαντα ἐν τῇ πολιτικῇ καὶ ἤδη ἐν τῇ διπλωματίᾳ. Ἐν τοῖς ἐξῆς ἰάμβοις ἀποτυπῶνται τὸν ἰδανικὸν τοῦ ἄρχοντος, τοῦ νομοθέτου, τοῦ δικαστοῦ.

*Προνόμιον ὁποῖον εὐγενέστερον
τοῦ τοῦ ἀνθρώπου κυβερνᾶν, τοῦ ἐντυποῦν
εἰς τοῦ λαοῦ τὴν ὕλην τὴν εὐμάλακτον
τὴν αὐτοῦ σφραγίδα; Εἶν' ἐπίφθορος
κ' εὐδαίμων ὅστις σώζει τὴν πατρίδα του,
πηδαλιούχος δεξιὸς τῆς τύχης τῆς,
ᾧ ἐκ Θεῶν ἐδόθη τὴν ἰδέαν του
περὶ δικαίου καὶ ἀδίκου, ἀγαθοῦ
καὶ φαύλου νὰ χαράττῃ εἰς τὸν νόμον τῆς
καὶ νὰ τῇ περιβάλλῃ δόξης στέφανον.
Ποῖον καθήκον τούτου εὐγενέστερον;
Ἄν ἐπετράπη εἰς θνητὸν ἐφάμιλλος
τῶν Ὀλυμπίων νὰ κληθῇ, οὗτός ἐστιν
ὁ ἐκ τοῦ ὕψους διατάττων κ' ἐφορῶν
τὰ πλῆθη καὶ ῥυθμίζων τὰς κινήσεις των,
ὁ διορῶν τοὺς πόθους, τὰς ἀνάγκας των,
ἀκούων τὰς εὐχάς των καὶ ἐξιλεῶν,
ὁ τὴν ἰσχὺν καὶ δίκην ἔχων πάρεδρον
καὶ διανέμων τὴν ποινὴν καὶ ἀμοιβήν,
ὁ μετ' ἀκράμπτου καὶ ἀνδρείας τῆς φρενὸς
φρουρῶν τὸν νόμον, τὸν φρουρὸν τῆς πόλεως
ὁ τῶν κοινῶν προστάτης, ὁ σωσίπολις . . .*

Μετὰ μεγάλης ἐπιθυμίας ἠθέλομεν καταστρώσει τὸν κατάλογον τῶν ἐδεσμάτων τῆς ποιητικῆς ταύτης πανδαισίας, εἰάν δὲν ἀνεγνωρίζομεν ἐξ ἴσου τὴν πολιτιμότητα καὶ ποικιλίαν αὐτῶν. Τὸ Ἀττικὸν ἄλλας, τὸ Ὑμηττικὸν μέλι εἰσι τοσοῦτον ἀφθόνως καὶ ἀρμοδίως περιεχυμένα, ὥστε ὁ δαιτυμὼν τοῦ ποιητικοῦ τούτου δείπνου, ἀναγκάζεται ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ ἐπαινῇ τὸν φιλόκαλον αὐτοῦ σκευαστὴν, νὰ μακαρίζῃ τὸν εὐδαίμονα κηπουρὸν καὶ συλλέκτην τοσούτων εὐδόμενων ἀνθέων.

Δυστυχῶς διὰ τὸ ἐν τῇ σημερινῇ καταστάσει εὐρισκόμενον Ἑλληνικὸν θέατρον, οἱ Τριάκοντα διὰ τε τὸ πολυπρόσωπον, τὸ ἐκτενές, καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν χαρακτήρων, δὲν δύνανται νὰ παρασταθῶσιν εὐκόλως καὶ μεγαλοπρεπῶς. Δράματα δὲ οἷα ἐκ τῶν ξένων ὁ Ἀμλέτος, ὁ Ὀθέλος τοῦ

Σακεσπέρου καὶ οἱ Λησταὶ τοῦ Σχιλλέρου, καὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων οἱ Κυψελίδαι τοῦ Κ. Βερναρδάκη καὶ οἱ εἰρημένοι Τριάκοντα, δύνανται ἴσως νὰ παρασταθῶσιν, ἀλλ' ὑφιστάμενα ἀβαρίας πολυτίμους, ἄνευ τῶν ὁποίων ἤθελον ναυαγεῖ ἀπέναντι τῶν ἀνωμαλιῶν τῆς Ἑλλ. σκηνῆς. Ἀλλ' οἱ Τριάκοντα, εὐχρους ἀνθοδέσμη σκηνῶν τοῦ Ἀθηναϊκοῦ βίου, εὐφάνταστος ἁρμονία, ἥ δὲν διακρίνεται τὸ κυρίως δεσπύζον ὄργανον, καὶ ἐκτὸς τῆς σκηνῆς διατηροῦσιν ἀμείωτα τὰ κάλλη αὐτῶν καὶ εἶναι κατάλληλον ἀρχαιοπρεπὲς ἀνάγνωσμα, πολύτιμον εἰκόνισμα, ἐν ᾧ ὑπὸ τὰ ποικίλα χρώματα λανθάνει ψυχὴ, φαντασία, σφρίγος.

Ὁ κύριος Ῥαγκαβῆς γράφων τοῖς Τριάκοντα ἐδείχθη οὐ μόνον καλὸς γνώστης τοῦ ἀρχαίου βίου ἀλλὰ καὶ τοῦ τῶν συγχρόνων κατοίκων τῆς κλεινῆς πρωτεύουσας. Πολλὰ ἀλήθειαι λεγόμεναι διὰ τοὺς ἀρχαίους Ἀθηναίους ἐφαρμόζονται σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου καὶ εἰς τοὺς νῦν. Τὸ ζωηρὸν καὶ περίεργον, τὸ φιλόκαινον καὶ πατριαστικόν, τὸ μεγαλουργὸν καὶ ἀψίκορον, τὸ φίλαρχον καὶ φιλόλογον τῶν διακωμωδηθέντων συγχρόνων τοῦ Ἀριστοφάνους εἰσὶ κληροδοτήματα μεταβιβάσθέντα καὶ ὁσημέραι κατάδηλα γενόμενα καὶ εἰς τοὺς σημερινούς. Ἐν τῷ πρωτοτύπῳ δὴμῳ τῶν Ἀθηναίων καὶ ὑπὸ τὸν ἀνεκτικὸν καὶ ὡραῖον τῆς Ἀττικῆς οὐρανὸν πᾶς νοῦς ἠδύνατο νὰ διαπλασθῇ καὶ μεγαλυνθῇ κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ κλίσιν. Ἀριθμήτατε!... εἶναι ἀναρίθμητος ἡ ποικιλία τῶν χαρακτήρων, ἡ διάφορος ἀνάπτυξις τῶν διανοιῶν. Πᾶς κλάδος ἐπιστήμης ἢ τέχνης ἔχει τοὺς προνομιούχους αὐτοῦ λειτουργούς. Πάντες ἐλαυνόμενοι ὑπὸ τοῦ ἐνστίκτου τῆς φιλαυτίας ἀνεβίβαζον καὶ τὸ ἐντελέστερον τῶν ἐπαγγελμάτων εἰς ὑψηλοτέραν βαθμίδα. Ἡ Λαμία π. χ. ἀλλαχοῦ θὰ ἦτο ἀπλῶς γυνὴ τῆς ἀγορᾶς, τῆς ἀπωλείας, ἐν Ἀθήναις ἦτο πλέον ἢ ἑταῖρα, ἦτο τοιαύτη οἷον βλέπει τις ἐν τῷ δράματι τῶν Τριάκοντα. Ὁ Σωκράτης ἀλλαχοῦ καὶ ἐν ἄλλῃ ἐποχῇ θὰ ἦτο κυρὸς τις διδάσκαλος ἢ ἱεροκέρυξ. Ἀλλ' ἐν Ἀθήναις; Ἀνοίξατε τὴν πνευματικὴν πινακοθήκην τοῦ Πλάτωνος καὶ θέλετε ἰδεῖ τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ εἰκόνα τὴν μεγίστην αὐτοῦ ψυχὴν.

Τοιοῦτον λοιπὸν λαὸν, οἷος ὁ Ἀθηναῖος, ὁ ἐκπροσωπῶν τὸν Ἕλληνα, ἐπιχειρήσας νὰ ζωγραφίσῃ ἐν δράματι ὁ Κύρ. Ῥαγκαβῆς ἐπέτυχεν, ἔχων ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας ταύτης τὴν μεγάλην ἐπικουρίαν τῆς ἀρχαιομαθείας, τῆς εὐφυΐας καὶ τῆς ποιητικῆς χαριτολογίας. Τὴν ποικίλιν τῶν χαρακτήρων παρκαλουθεῖ ποικιλία εὐφυϊολογιῶν καὶ φαντασία ἀνθηροτάτη. Ὁ τύραννος, ὁ ἐραστής, ὁ κατάσκαπος, ὁ ῥαδιοῦργος, ἡ ἑταῖρα, ὁ φιλόσοφος, ὁ φιλόπατρις καὶ διάφοροι ἄλλοι χαρακτήρες παρατάσσονται λίαν ζωηρῶς ἐν τῷ ποιητικῷ τούτῳ πεδίῳ ἀμιλλώμενοι ὑπὲρ τῶν σκοπῶν των.

Ἐνταῦθα ὑπὸ τὸ ὑπουλον τῶν τρόπων καὶ ὁμιλιῶν τοῦ Βατράχου φαίνεται τὸ ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ παρεισδύνον πνεῦμα τῆς ῥαδιουργίας καὶ τὸ χαμερπὲς τοῦ μισθωτοῦ κατασκόπου· ἐκεῖ ὑπὸ τὴν εὐφράδειαν τοῦ Σωκράτους διαφαίνεται ὁ ἔμφρων ἐπόπτης τῶν ἀνθρωπίνων ἀτελειῶν καὶ ὁ πράγματι πολιτικὸς νομιμόφρων· ἐκεῖ ὑπὸ τὴν βαρεῖαν φωνὴν τοῦ Κριτίου ὑποκρύπτεται ἡ σιδηρὰ καὶ τυραννικὴ θέλησις· ἐκεῖ ὑπὸ τὴν στωμυλίαν τοῦ Θρασύλλου ὑπολάμπει τὸ ἐρωτικὸν καὶ φιλελεύθερον πνεῦμα· ἐκεῖ ἡ Λαμία κρᾶμα Σειρήνος καὶ Σαπφοῦς, ἑταῖρα ἐπαγωγὸς καὶ ποιητικῆ, θῦμα καὶ θύτης τῆς Ἀθηναϊκῆς νεολαίας, ἐκτυλίσσει ἐπιχαρίτως τὰ κήληθρα αὐτῆς, τὰς σελίδας τοῦ στήθους καὶ τὰς τῆς ψυχῆς, διὰ διπλοῦ ἀγκύστρου σαγηνεύουσα τὴν νεολαίαν καὶ αὐτοὺς τοὺς προκεχωρημένους καὶ

στρέπουσα

τὴν ἀφροσύνην εἰς τετάρτην χάριτα.»

Ὁ καθ' ὅλον τὸ δράμα χαρακτηρισμοὶ τῆς Λαμίας εἶναι πλήρης ζωῆς καὶ χάριτος. Ἡ Λαμία πανταχοῦ, ἰδίως δὲ ἐν τοῖς μετὰ τὸν Κριτίου, τοῦ Θρασύλλου καὶ τῆς Καλλιππῆς διαλόγοις αὐτῆς ἐπιδεικνύει χαρίεσσαν διπλωματικὴν ἐπιδεξιότητα. Μεταχειρίζεται τὴν ἀπειλὴν, τὴν ἀπελπισίαν, ἱόπως γοητεύσῃ.

«Ἄν (λέγει πρὸς τὸν Θρασύλλον) σκώπτουσα, γελῶσα σὺς ἐφαῖδρυνον

ἐξηπληρώθη τῆς ζωῆς μου ὁ σκοπός.

Ὡ! εἰς τῆς Οἴτης διατὶ τὸς φάραγγας

ἢ ὀρειβάτις ποιμενὶς δὲν ἔμεινα

εἰς τῆς ἐλάτης νὰ κοιμῶμαι τὴν σκιάν,

εἰς αἰθερίας κορυφὰς κ' εἰς βάρανθρα,
τ' ἀμέριμνά μου ν' ἀντηχῶσιν ἄσματα,
κατόπιν τῆς αἰγάρου νὰ κρημνοβατῶ,
καὶ νὰ πλανῶμαι τὸν θηρίαν σύνοικος
ἀλλ' ὄχι τῶν ἀνθρώπων; Ἄν μ' ἐσπάραιτον.
δρυμῶνων ἄρκτοι, ἂν μ' ἐκύλιε νεκρὰν
σκοτοδινία εἰς πυθμένα χάσματος,
ἐγὼ εὐδαίμων! Ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ζωῆς,
ἀγνοουμένη ὡς τὸ ἄνθος τῶν βουνῶν,
εἰς τὰς ἐρήμους τῶν βουνῶν θὰ ἐπιπτον.

Τὶ τὴν ἀγρίαν μόνωσιν κατέλιπον
καὶ ἦλθα πρὸς ἀνθρώπους; Τί ἐζήτησα
νὰ ἐξυπνίσω τὴν νεκρὰν καρδίαν μου
εἰς ἀβιώτου βίου πικρὰν αἴσθησιν;

Αἶ! μὲ μισεῖς. . . .»

Γόησσα καὶ πεπειραμένη ἀπαιτεῖ ὅπως ἐπιβάλλῃ τὴν πειθὴν εἰς τοὺς μεθ' ὧν συνομιλεῖ, δεικνυμένη ἄλλοτε πρᾶξι, ἄλλοτε ἥρεμος, ἄλλοτε μαινομένη. Τὸ πρόσωπον αὐτῆς εἶναι ἐκ τῶν πρωτευόντων ἐν τῷ δράματι τούτῳ καὶ ὁ θάνατός της σφραγίζει τὸ ὅλον δράμα.

Ἀλλὰ καὶ τὸ πρόσωπον τῆς Καλλιππῆς δὲν εἶναι ἐκ τῶν δευτερευόντων ἐν γένει δ' εἰπεῖν, τὰ πρόσωπα τοῦ δράματος τούτου ἐκτὸς τριῶν ἢ τεσσάρων δρῶσιν μετὰ μεγάλης ζωηρότητος καὶ οὕτως εἰπεῖν ἐρίζουσι περὶ τῆς θέσεως τοῦ πρωταγωνιστοῦ. Τοῦτο δὲ συμβαίνει συνήθως εἰς τὰ ἐκτεταμένα δράματα, ἀλλὰ πολλάκις ὁ πρωταγωνιστὴς τούτων καὶ σιγῶν καὶ μὴ φαινόμενος συχνῶς ἐπὶ τῆς σκηνῆς, εἶναι οὐχ' ἥττον ὁ κρῖκος τῆς ἀλληλουχίας τῶν σκηνῶν, τὸ ἀντικείμενον τῶν διαλόγων, ἢ συνεκτικὴ κόλα τοῦ ὅλου δράματος.

Κλείοντες τὴν μικρὰν ταύτην βιβλιογραφικὴν σημείωσιν ἀνευ ἀναλύσεως τοῦ χαριεστάτου τούτου δράματος ὁμολογοῦμεν ὅτι ἀφήνομεν ἡμιτελῆ τὴν βραχυτάτην ταύτην σημείωσιν, ὑποχρεούμενοι εἰς τοῦτο ὑπὸ τῆς ἐλλείψεως τοῦ χρόνου καὶ γώρου ἐν τῷ παρόντι φύλλῳ. Πεπεισμένοι δὲ ὅτι σήμερον, ὅτε ἀκόμη τὸ τέμενος τῆς Ἑλληνίδος Μελπομένης μένει ἀτελές, οἱ Τριάκοντα ὡς ἀττικουργεῖς τμήμα ἀετώματος, θέλουσι καλλωπίσει τὴν ὄψιν τοῦ ναοῦ τούτου, ὁτρύνωμεν ἐκείνους, εἰς ὧν τὰς καρδίας δὲν εἰσεχώρησεν ἐτιόευσός της ὕλικῆς ναρκώσεως νὰ μελετήσωσι μετὰ προσοχῆς τὸ νεφανές τοῦτο προῖόν της Ἑλλ. εὐρυίας, τὸ γλυκὺ τοῦτο μελωδῆμα πολυτί-

μου λύρας πρὸ ἐνιχυτῶν πολλῶν τερπούσης τὴν φρένα τῶν φιλομούσων.

Τ. Δ. ΑΜΠΕΛΑΣ.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ.

* *

Κυρία τις συγγράψασα τραγωδίαν, εἰσῆλθε παρὰ τῇ Κυρίᾳ Λομβέρτου ἵνα τῇ ἀναγνώσῃ τὸ πόνημά της. Σταθείσα δὲ ὀρθία ὅπως κάλιον ἀπαγγεῖλη, ἤρξατο ὡς πῶς; α' Βξ' Ἀραβίας φθάσασα ἀφοῦ ἡ Εἰμαρ- (μέ.η. . . .)

Ἡ Κυρία Λομβέρτου διέκοψεν αὐτὴν παρὰ χρῆμα διὰ τοῦ ἐπομένου αὐτοσχεδιασματος:

«Κυρία μου, καθήσατε, φαίνεσθε κουρα- (σμένη)

* *

Βάρθ, ὁ συγγραφεὺς τοῦ «Φιλαύτου» πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ Κολαρδῶ (διάσημος φιλόλογος) ἠσθένει βαρέως, ἀπῆλθεν εἰς ἐπίσκεψίν του. Εὐρὼν δὲ αὐτὸν εἰς κατάστασιν ν' ἀκούῃ καὶ νὰ ἐννοῇ εἰσέτι — Φίλε μου, τῷ λέγει, θλίβομαι ἐγκαρδίως διότι σὰς εὐρίσκω εἰς τοιαύτην θέσιν, ἐν τούτοις θὰ σὰς παρακαλέσω νὰ μοι κάμνῃτε τὴν χάριν ν' ἀκούσητε μίαν εἰσέτι φορὰν τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Φιλαύτου μου. — Ἀλλὰ, ἀπήντησεν ὁ Κολαρδῶ, βλέπετε ὅτι ὀλίγαι μόνον στιγμαὶ ζωῆς μοὶ μένουσι. — Ἀλλοίμονον! τὸ βλέπω, ἐπεῖπεν ὁ Βάρθ, ἀλλὰ δι' αὐτὸ τοῦτο θὰ λογίζωμαι εὐτυχὴς ἐὰν τὸ πόνημά μου τύχῃ τῆς ἐγκρίσεώς σας. Ἐπέμεινε δὲ τόσον, ὥστε ὁ τὰ λοιπὰ πνέων φιλόλογος ἠναγκάσθη νὰ συγκατανεύσῃ ἀφοῦ δὲ ἠκροάσθη τῆς ἀναγνώσεως μέχρι τέλους χωρὶς οὐδεμίαν νὰ προσφέρῃ λέξιν, — Ἐλλεῖπει ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Φιλαύτου ὃν διακωμῶδεῖτε, εἶπε, πολύτιμός τις ἰδέα. — Θὰ μοὶ τὴν εἶπητε; ἠρώτησεν ὁ Βάρθ. — Ναι, ὑπέλαβε γελῶν ὁ πάσχων τὸ ν' ἀναγκάξῃ φίλον ψυχορραγοῦντα ν' ἀκούσῃ ἐκ δευτέρου τὴν ἀνάγνωσιν πενταπράκτου κωμωδίας.